

Impact van 7de actieprogramma

VR-Green

Het Nederlandse plan (aangevuld) met een addendum heeft enorme impact op de teelt van groente op de zandgronden. Met name de verplichting van de teelt van rust- en wintergewassen heeft grote invloed op de beschikbaarheid van zandpercelen voor de groenteteelt. In combinatie met de 1 oktober maatregel zijn de gevolgen desastreus. Momenteel wordt er ca 70% van de groente bestemd voor de verwerkende industrie en versmarkt geteeld op deze zandgronden. Voor een groot aantal groente is het oogstmoment na 1 oktober. Doordat deze groente niet aangemerkt worden als rust-, wintergewas dreigen deze teelten definitief te verdwijnen, met alle gevolgen van dien.

De teelt van o.a. sperziebonen, erwten, spinazie, boerenkool en (was)peen zullen door het huidige actieprogramma enorm onder druk staan. Door het ontbreken van de mogelijkheid om na 1 oktober bonen te telen wordt het oogstseizoen met minimaal 25% gereduceerd, dit heeft ook gevolgen voor de teelt van erwten met een nateelt van bonen. De gevolgen voor spinazie en boerenkool zijn vergelijkbaar.

Voor de teelt van peen is de impact vele male groter. Het oogstseizoen start in juli en loopt door tot en met maart. Gedurende deze negen maanden wordt er geoogst omwille van directe afzet naar de verwerkers en voor de bewaring. Door de nieuwe maatregelen wordt het oogstseizoen ingekort tot drie (!) maanden. Forse inkorting van het oogstseizoen, leidt niet tot beperking van de leverperiode. Peen wordt jaarrond aangeboden aan de markt. Om het uiterst korte oogstseizoen te compenseren, zal er enorm geïnvesteerd moeten worden in grotere bewaarcapaciteit, hogere bewaarkosten, meer transportbewegingen (land-verwerking-opslag-klant, in plaats van land-verwerking-klant), uitbreiding oogstcapaciteit met inefficiënte inzet van personeel.

Deze peen-teelten zullen in theorie gedeeltelijk verplaatsen naar andere regio's in het buitenland. Dit heeft weer tot gevolg dat de kosten in de keten extreem zullen stijgen waardoor de concurrentiestrijd wordt verloren. Verschuiving van teelten naar andere regio's zal afgezien van de druk op het areaal veroorzaakt door de oorlog in Oekraïne, per definitie al enorm uitdagend zijn. Huidige bouwplannen zijn reeds overvol en bieden weinig tot geen ruimte voor aanvullend product, ook niet op de Nederlandse kleigronden. Zeker niet in een toenemende vragende markt naar groenten voor de verwerkende industrie (diepvries/conserveren). Geschat wordt dat het verlies van peen-teelten oploopt tot 70%.

Kijkend naar de teelt van Schorseneren, al langer een vergeten groente, kan deze haast als verloren beschouwd worden. Schorseneren worden reeds generaties lang geteeld op zandgronden, zwaardere grond resulteert zelden in mooi rechte, lange en gevulde schorseneerwortelen. Het huidige beschikbare areaal wordt steeds vaker beperkt door de aanwezigheid van aaltjes in een perceel. In combinatie met het niet langer kunnen telen van dit gewas op de zandgronden vanwege de nieuwe richtlijnen blijft er vrijwel geen areaal over. Zonde van deze rijke aanvulling op bestaande bouwplannen en toch wel bijzondere teelt.

Ook omwille van duurzaamheid, kringlooplandbouw en regionaal telen wordt de strijd verloren en zullen de gevolgen enorm zijn. Neem als voorbeeld een A-merk groente-conserveerbedrijf in Nederland. Dit bedrijf streeft oprecht een eerlijke missie na met continu oog voor het zo laag mogelijk houden van een negatieve impact op onze planeet gedurende het verwerken. Producten worden bij voorkeur volledig lokaal (< 125km straal) geteeld en verwerkt. Ook andere groente verwerkende partijen leggen meer en meer focus op regionale teelten, vanwege verduurzaming van de keten, kostenbeperkingen én weten-wat-waar-groeit. Een dergelijke besluit qua nitraatrichtlijnen staat hier haaks op.

De voorgenomen maatregelen werken ook averechts op de gewenste eiwit-transitie. Erwten zijn hét gewas voor deze transitie. Door de onduidelijk of erwten (zowel droog als nat) op de lijst van de rust-/vanggewassen voorkomen, maakt dit op voorhand erg moeilijk. Dit in tegenstelling tot de mogelijkheid in met name Duitsland.

Kortom, de impact zal dusdanig groot zijn dat ketenpartners, telers, loonbedrijven, verwerkers, transporteurs etc., harde en onvermijdelijke overwegingen zullen moeten maken om elders te starten of te stoppen!

Bovendien is de onzekerheid of de voorgestelde maatregelen het gewenste resultaat (<50mg/l nitraat) zullen bereiken nog altijd sterk betwistbaar.